

WILDWATERVAREN MET ASMI EN ASML

De chipindustrie heeft zich in 2010 wonderbaarlijk sterk hersteld na de crisis. Is het herstell potentieel daarmee alweer uitgeput?

TEKST: JACQUES POTUIJT (FINANCIËEL CONSULTANT)

De chipindustrie is een van de meest fluctuerende sectoren van de economie. Wie zich hierin begeeft moet van avontuur houden. Beleggen in chipfondsen heeft veel weg van een kano-

vaart op de Coloradorivier. Behendigheid komt voor kennis.

Eén ding is zeker: wie zich stilhoudt en denkt de stroom rustig te kunnen uitzitten, komt niet ver. Niet beter wordt dit geïllustreerd dan met de ontwikkeling van de Philadelphia Semiconductor Index (SOX), die het gecombineerde koersverloop van achttien toonaangevende bedrijven uit de sector weergeeft. De index bevond zich op 6 mei 2001 op een niveau van rond de 600. Tien jaar later wijst de index een stand aan van 450.

De wisselvalligheid van de sector houdt verband met de duur en de omvang van de investeringen die nodig zijn om productiecapaciteit te installeren. Een 'state of the art' chipfabriek, zoals Intel die onlangs aankondigde te gaan bouwen, vergt tegenwoordig al een investering van een slordige 5 miljard dollar. Twee tot drie jaar voor de chipproductie start, moet de beslissing worden genomen. Er kan zich ondertussen van alles voordoen. Een kredietcrisis bijvoorbeeld, zoals eind 2007, die zich ontpopt als een wereldwijde financiële crisis met een diepe recessie in haar kielzog.

De crisis heeft er in de sector zwaar ingehakt, waarbij vooral de fabrikanten van chipproductieapparatuur onevenredig hard werden geraakt. Geen fabrikant die de

voeten droog wist te houden. Applied Materials, ASML en ASMI, ze raakten in 2009 alle diep in de rode cijfers. Niet doordat de vraag naar chips plotseling ophield, maar vooral door problemen aan de aanbodzijde, met name het wegvallen van krediet voor de financiering van nieuwe productiecapaciteit.

Volgens de Semiconductor Industry Association (SIA) daalde de geldomzet in chips in 2009 met 11 procent. Dat is gelet op de diepte van de kredietcrisis tamelijk bescheiden. In 2001, tijdens de dotcomcrisis, kromp de markt met 27 procent en ook nog eens met 6 procent in het daaropvolgende jaar. Pas in 2003 groeide de markt weer met 18 procent en in 2004 piekte de markt met een productietoename van 9 procent.

Hoe anders verliep de 'boom & bust' in de afgelopen twee jaar. Nadat de chipproducenten door het dichtdraaien van de kredietkraan in 2009 tegelijk op de rem van de investeringen traptten, gingen ze in 2010 weer met hun volle gewicht op het gaspedaal staan. De vraag naar smartphones, readers en navigators bleek ook met de financi-

ele crisis immers niet te stelpen. Vorig jaar stegen de chipverkoop wereldwijd met 32 procent. De mijlpaal van 300 miljard dollar omzet werd op een haar na gehaald.

Fluctuaties in de vraag naar chips worden vele malen versterkt doorgegeven in de vraag naar chipmachines. Deze sector onderging vorig jaar dan ook een wonderbaarlijk herstel van de diepe wonden die in 2009 waren geslagen. De Nederlandse fabrikanten van halfgeleiderproductiemachines, ASMI en ASML, vormden daarop geen uitzondering. Na megaverliezen in 2009 behaalden ze vorig jaar een recordomzet en dito resultaat.

De weg omhoog heeft zich zo snel voltrokken, dat de vraag zeker niet misplaatst is of het herstell potentieel inmiddels al niet volledig is uitgeput. Zoals altijd zijn de fabrikanten optimistisch gestemd. Ze kunnen niet anders. Alleen onverbeterlijke optimisten kunnen zich in deze sector staande houden. Gaan we daardoor een volgende fase van overdrijving in, waardoor beleggers straks van een koude kermis zullen terugkeren?

CHIPSVERKOPEN NAAR REGIO (\$ MRD)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Amerika	39,2	31,2	31,9	38,9	40,1	45,0	42,6	39,0	38,5	53,7
Europa	31,8	27,4	31,8	38,9	39,5	39,7	41,0	39,6	29,9	38,1
Japan	35,4	29,8	37,9	45,6	44,3	46,3	48,3	49,3	38,3	46,6
Azië/Pacific	40,8	49,9	61,2	87,2	101,5	115,1	123,6	127,4	119,6	160,0
Wereldwijd	147,2	138,3	162,9	210,6	225,5	246,1	255,5	255,3	226,3	298,3
	-27%	-6%	18%	29%	7%	9%	4%	0%	-11%	32%

Bron: Semiconductor Industry Association